

Sygn. akt III KZ 23/14

POSTANOWIENIE

Dnia 10 czerwca 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jarosław Matras

w sprawie skazanego S. S.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu, w dniu 10 czerwca 2014 r.

zażalenia skazanego na zarządzenie Z-cy Przewodniczącego Wydziału II Karnego Sądu Apelacyjnego z dnia 6 lutego 2014 r. o odmowie przyjęcia wniosku o wznowienie postępowania, sygn. akt ... 150/14, na podstawie art. 545 § 1 k.p.k. w zw. z art. 530 § 3 k.p.k.

p o s t a n o w i ł

zaskarżone zarządzenie utrzymać w mocy.

UZASADNIENIE

Zarządzeniem z dnia 6 lutego 2014 r. Z-ca Przewodniczącego Wydziału II Karnego Sądu Apelacyjnego odmówił przyjęcia wniosku skazanego o wznowienie postępowania karnego w sprawie ... 75/09 Sądu Rejonowego w O. VIII Zamiejskowy Wydział Karny w M., wobec faktu, iż skazany pouczone o obowiązku sporządzenia i wniesienia tego pisma przez obrońcę będącego adwokatem, braku tego w określonym terminie nie uzupełnił (k. 56, 57 akt ... 150/13). W zażaleniu skazany podniósł, że termin do uzupełnienia tego braku winien być 30-dniowy, a nie tylko 7-dniowy, dalej wskazał na orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego w kwestii art. 78 § 1 k.p.k. oraz niemożność zmiany obrońcy z urzędu, a także podkreślał zaniedbania obowiązków przez wyznaczonego obrońcę z urzędu oraz

stronnicze jego wyznaczenie przez sędziów Sądu Apelacyjnego. W końcowej części zażalenia skazany wskazał na brak bezstronności sędziów oraz ich powiązania z sądem, którego to wyroku dotyczy wnioski o wznowienie postępowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zażalenie nie może zostać uwzględnione. Na wstępie podkreślić należy, że treść zażalenia w niektórych fragmentach przekracza dopuszczalne granice krytyki orzeczeń sądowych i sposób ich kontestowania. Używanie określeń „pseudosędziowie” czy „falszowanie orzeczeń” niewątpliwie nie mieści się w dopuszczalnej prawnie formule krytyki orzeczeń sądowych. Odnosząc się zaś do meritum zażalenia stwierdzić trzeba, iż zarządzenie to nie może zostać uchylone. Po uchyleniu poprzednio wydanego zarządzenia (... 37/13 – k.6 akt sprawy) wykonano wszystkie niezbędne czynności dla właściwego rozpoznania sprawy zainicjowanej sporządzonym osobiście przez skazanego wnioskiem o wznowienie postępowania. Wyznaczony z urzędu obrońca nie znalazł podstaw do wznowienia postępowania w sprawie ... 75/09 Sądu Rejonowego w O. (... 64/09 Sądu Okręgowego w E.), sporządził stosowną opinię prawną (została ona wpięta omyłkowo do akt sprawy ... 147/13, k. 24-25) w której nie stwierdził, aby istniały jakiegokolwiek podstawy do wznowienia postępowania. W świetle argumentacji zażalenia wskazać należy skarżącemu, że rolą wyznaczonego z urzędu adwokata w postępowaniu wznowieniowym lub kasacyjnym nie jest spełnianie oczekiwań skazanych, ale tylko i wyłącznie dokonanie oceny istnienia podstaw prawnych do wniesienia tych nadzwyczajnych środków zaskarżenia. To właśnie spełnianie oczekiwań skazanych wbrew przesłankom prawnym byłoby wykonywaniem zawodu adwokata w sposób niezgodny z jego regułami (wnoszenie nadzwyczajnych środków zaskarżenia wbrew własnemu przekonaniu o niezasadności inicjowania takiego trybu). W tak ujmowanym prawie nie mieści się gwarancja dla skazanego, że wyznaczony obrońca z urzędu dokona czynności w sposób jaki oczekuje od niego skazany, gdy obrońca ten nie dostrzegał istnienia jakichkolwiek podstaw faktycznych i prawnych do dokonania takiej czynności (por. postanowienie SN z dnia 27 sierpnia 2008 r., IV KZ 52/08, Lex nr 567077). Słusznie na te okoliczności

wskazano w treści postanowienia z dnia 26 listopada 2013 r. o odmowie wyznaczenia kolejnego obrońcy (k. 41- 42).

Wyznaczenie z urzędu obrońcy dla wykonania określonej czynności w postępowaniu po uprawomocnieniu się wyroku musi łączyć się z określoną formą kontroli sądu co do tego, czy tak udzielona pomoc prawna jest rzeczywista. Nie chodzi tu jednak o ocenę skazanego, a więc stopień jego satysfakcji z tak udzielonej pomocy prawnej, ale o ocenę sądu. Tej z kolei dokonuje się w oparciu o pisemną opinię obrońcy i tylko wówczas, gdy opinia ta wykazuje „oczywiste zaniedbania obowiązków” np. w formie braku jakiegokolwiek uzasadnienia swojego stanowiska, konieczne staje się podjęcie stosownej reakcji sądu (wyznaczenie innego obrońcy), tak aby udzielona pomoc miała charakter rzeczywisty, a nie formalny (np. wywody zawarte w uzasadnieniu postanowień SN z dnia: 10 września 2008 r., II KZ 43/08, OSNKW 2008, z. 10, poz. 86; a zwłaszcza z dnia 17 listopada 2010 r., II KO 34/10, nie publik.). Odnosząc te uwagi do realiów niniejszej sprawy oraz podniesionych zastrzeżeń skazanego do „jakości” pracy obrońcy, stwierdzić należy, iż treść opinii prawnej sporządzonej przez obrońcę, wskazuje że obrońca wykonał swoje zadanie w sposób rzetelny, dokonując analizy akt sprawy pod kątem istnienia podstaw do wznowienia postępowania. Odmienna ocena wyrażona przez skazanego nie może zatem skutkować uznaniem, że zaskarżone zarządzenie jest wadliwe i narusza przepisy prawa. Podkreślić także trzeba, że dla realizacji swojego zadania, a więc oceny istnienia przesłanek do złożenia wniosku o wznowienie postępowania, obrońca nie musi kontaktować się ze skazanym, ani też wykonywać czynności, których konieczność realizacji postrzega skazany; jest to bowiem jego autonomiczna prawna ocena. Słusznie także skazany został wezwany do uzupełnienia braku formalnego w terminie 7 dni. Przepis art. 120 § 2 k.p.k. wyraźnie taki termin przewiduje na uzupełnienie braku formalnego pisma procesowego, którego wymóg wynika z przepisu szczególnego, a takim jest art. 545 § 2 k.p.k. w zw. z art. 113 §1 k.p.s.w. Przytoczone przez skazanego w zażaleniu stanowisko Sądu Najwyższego w sprawie II KZ 54/09 jest trafne, ale dotyczy innego środka zaskarżenia, tj. kasacji i wynika z konieczności zagwarantowania zachowania pełnego terminu wskazanego w treści art. 524 § 1 k.p.k. W przypadku wniosku o wznowienie takiego terminu w Kodeksie

postępowania karnego nie ma; wręcz przeciwnie skazany może składać wnioski o wznowienie postępowania w każdym czasie, a jedyną barierą jest niemożność „powtórzenia” wniosku, który został już co do określonych okoliczności i wskazanej podstawy prawnej merytorycznie rozstrzygnięty. Skazany może zatem zlecić obrońcy – którego ustanowi – sporządzenie takiego wniosku w każdym czasie, przy czym także w takiej sytuacji obrońca z wyboru może odmówić wykonania takiej czynności procesowej, jeśli nie znajdzie podstawy prawnej do wznowienia postępowania.

Żadnego istotnego znaczenia w tej sprawie nie ma również przywołane orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego z dnia 8 października 2013 r., K 30/11, OTK-A 2013/7/98, albowiem skazany korzystał już z pomocy obrońcy z urzędu w oparciu o przepis art. 78 § 1 k.p.k., a swój kolejny wniosek (który nie został uwzględniony) oparł na stwierdzeniu o nienależytym wykonaniu obowiązków obrończych, co w tej sprawie nie znalazło potwierdzenia. Pozostałe zarzuty są także chybione. Przedmiotem badania przy wydawaniu zarządzenia mógł być li tylko fakt, czy skazany w terminie 7 dni złożył, sporządzony przez obrońcę, wniosek o wznowienie postępowania. W zakreślonej dacie (k. 25, 27 oraz 34) wniosek taki nie został złożony, co obligowało do wydania zaskarżonego zarządzenia. Bezprzedmiotowe było także żądanie przedłużenia tego terminu (por. k. 38), skoro jest on określony ustawą (art. 120 § 2 k.p.k.), zaś skuteczny od strony wymogów formalno-prawnych wniosek skazany może – jak już podkreślono wyżej – złożyć w każdym czasie (odmiennie jest przy kasacji – art. 425 §1 k.p.k.).

Z tych powodów orzeczono jak w postanowieniu.